

Орлик О.В.,
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
економічної кібернетики та інформаційних технологій,
Одеський національний економічний університет

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА»

Постановка проблеми. Економічна безпека є одним з найбільш пріоритетних функціональних напрямів безпеки. Глобалізація, інформатизація і загострення конкурентної боротьби актуалізують проблему забезпечення економічної безпеки. В сучасних умовах національна безпека України знаходиться в прямій залежності від стану економіки регіонів і підприємств.

Актуальність дослідження проблем забезпечення економічної безпеки на рівні підприємства обумовлена тим, що саме на цьому рівні формуються стійкі структурні одиниці економічної системи регіону і держави та забезпечується багато в чому стійкість вищих рівнів економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами забезпечення економічної безпеки підприємств займалися такі науковці, як: О. Іванілов [1], Б. Андрушків, Л. Малюта [2], О. Ареф'єва, Т. Кузенко [3], О. Мороз, Н. Карачина, А. Шиян [4], В. Ортинський, І. Керницький, З. Живко [5], О. Соснін, П. Пригунов [6], Л. Шемаєва [7], С. Кавун, А. Пилипенко, Д. Ріпка [8], Г. Козаченко, В. Пономарьов, О. Ляшенко [9], Ю. Шутяк [10] та ін.

Віддаючи належне науковому доробку авторів, які займаються даною проблемою, варто зазначити, що на сьогодні в економічній літературі немає однозначного визначення сутності економічної безпеки підприємства. Усе це свідчить про актуальність вибору напрямку дослідження в науковому і практичному аспектах.

Постановка завдання. Метою дослідження є виокремлення сучасних підходів щодо трактування поняття «економічна безпека підприємства» і визначення на цій основі її характерних особливостей та сутнісних характеристик.

Виклад основного матеріалу дослідження. У ринкових умовах господарювання підприємство, як відкрита система, функціонує у складному зовнішньому середовищі, що характеризується нестабільністю та постійною динамікою, і змушує підприємство до швидкого адаптування до нових умов, пошуку шляхів виживання в ринковій економіці, врахування чинників невизначеності та нестійкості економічного середовища [1, с. 654].

У ході матеріальних, фінансових, інформаційних, кадрових та інших зв'язків підприємства з суб'єктами зовнішнього середовища відбувається обмін, споживання і переміщення сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, верстатів, машин, обладнання, інвестицій, технологій, коштів, готової продукції (товарів і послуг). Всі ці зв'язки і відносини виникають у конкретних умовах, які склалися як в масштабах всієї країни, так і на рівні певного конкретного регіону [11, с. 156–157]. Коли мова йде про велике виробниче підприємство, яке має широке коло ділових зв'язків і значну кількість постачальників, кредиторів, позичальників, клієнтів, то діяльність щодо управління такою багатогранною системою значно ускладнюється [12, с. 162].

Управління підприємством в сучасних умовах господарювання в Україні є досить складним, що пов'язано не тільки із загальним кризовим станом української економіки, інфляцією, низьким курсом гривні та іншими макроекономічними деформаціями, але і з рядом специфічних факторів, що підсилюють активізацію загроз економічній безпеці підприємств.

Серед таких чинників найбільше значення мають такі: значна ступінь монополізації ринку; наростання рівня конкурентної боротьби за українські ринки з боку як вітчизняних, так і зарубіжних виробників; встановлення контролю кримінальних структур над рядом секторів економіки і суб'єктами господарської діяльності; збереження значного тиску на суб'єкти підприємницької діяльності з боку державних органів (наприклад, в сфері ліцензування, оподаткування); зростання рейдерських атак; низький рівень доходів населення, безробіття, плінність кадрів, що знижує ступінь відповідальності і збільшує ймовірність схильності працівника до продажу секретів підприємства і іншим незаконним діям; недосконалість законодавства, яке регулює відносини у сфері підприємництва; відсутність єдності і взаємної узгодженості дій різних правоохоронних органів; недостатня відпрацьованість засобів і методів забезпечення власної економічної безпеки; відсутність досвідчених фахівців з безпеки на підприємствах [9, с. 208].

В сучасній науковій літературі дана велика кількість визначень економічної безпеки підприємства, що пояснюється складністю, багатокомпонентністю і взаємозумовленістю її складових. Кожне з цих визначень по суті є найбільш концентрованим виразом поглядів кожного автора на саме поняття безпеки, а також на діяльність щодо забезпечення безпеки.

На основі проведених досліджень нами виділено ряд сучасних підходів щодо визначення поняття «економічна безпека підприємства» (табл. 1).

Таблиця 1

Підходи щодо визначення поняття «економічна безпека підприємства»

Автори, джерела	Акценти у визначенні економічної безпеки підприємства
<i>1. Підхід до визначення економічної безпеки як стану найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів для запобігання загрозам і забезпечення стабільного функціонування підприємства</i>	
О. Іванілов [1, с. 655], Б. Андрушків, Л. Малюта [2, с. 12], О. Ареф'єва, Т. Кузенко [3, с. 18]	<ul style="list-style-type: none"> – ефективне використання корпоративних ресурсів, підприємницьких здібностей, ринкових можливостей; – попередження та послаблення зовнішніх і внутрішніх негативних впливів; – запобігання, ліквідація та захист від внутрішніх та зовнішніх загроз; – забезпечення ефективного і стабільного функціонування підприємства; – забезпечення тривалого виживання та стійкого розвитку; – динамічний науково-технічний та соціальний розвиток; – забезпечення досягнення цілей бізнесу.
<i>2. Підхід до визначення економічної безпеки як стану захищеності підприємства (діяльності, потенціалу, ресурсів) від внутрішніх і зовнішніх загроз</i>	
О. Мороз, Н. Карачина, А. Шиян [4, с. 28], В. Ортинський, І. Керницький, З. Живко [5, с. 11], Л. Шваб [13, с. 538]	<ul style="list-style-type: none"> – захищеність діяльності від негативного впливу зовнішнього середовища; – захищеність потенціалу підприємства від негативної дії зовнішніх і внутрішніх чинників, прямих або непрямих економічних загроз; – запобігання загрозам, усунення виниклих загроз, пристосування до наявних умов; – підтримка впливу зовнішніх і внутрішніх загроз в певних межах; – забезпечення незалежності, стабільності, стійкості, здатності підприємства до розвитку; – відтворення потенціалу.
<i>3. Підхід до визначення економічної безпеки як стану реалізації і захищеності життєво важливих економічних інтересів підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз</i>	
О. Соснін, П. Пригунов [6, с. 17], Л. Шемаєва [7, с. 12], С. Кавун, А. Пилипенко, Д. Ріпка [8, с. 8]	<ul style="list-style-type: none"> – захищеність законних та життєво важливих інтересів від внутрішніх і зовнішніх негативних факторів; – реалізація стратегічних економічних інтересів; – протидія та захист від загроз; – використання можливостей зовнішнього середовища; – забезпечення стабільного розвитку.
<i>4. Підхід до визначення економічної безпеки як процесу гармонізації і узгодження економічних інтересів підприємства з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища</i>	
Г. Козаченко, В. Пономарьов, О. Ляшенко [9, с. 87]	<ul style="list-style-type: none"> – гармонізація економічних інтересів підприємства з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища.
<i>5. Підхід до визначення економічної безпеки як стану забезпечення стабільної діяльності, економічного розвитку і розширеного відтворення на підприємстві</i>	
Ю. Шутяк [10, с. 6], Ю. Кім [14, с. 6]	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечення економічного розвитку, стабільності діяльності; – захист фінансових і матеріальних ресурсів; – нейтралізація загроз та негативних факторів, протидія їх впливу; – адекватне реагування на зміни внутрішньої й зовнішньої ситуації; – розв'язання економічних суперечностей; – забезпечення розширеного відтворення; – формування і реалізація можливостей підприємства.
<i>6. Підхід до визначення економічної безпеки як сукупності умов та факторів забезпечення незалежності і стійкості підприємства, здатності до розвитку</i>	
В. Щербина [15, с. 220], М. Войнаренко, О. Яременко [16, с. 60]	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечення незалежності, стабільності, стійкості; – здатність до постійного оновлення, самовдосконалення та розвитку.
<i>7. Підхід до визначення економічної безпеки як здатності підприємства до ефективної діяльності на основі використання сукупності управлінських процедур і заходів</i>	
О. Сорочківська [17, с. 491], М. Зацеркляний, О. Мельников [18, с. 6]	<ul style="list-style-type: none"> – ефективна та безперервна діяльність підприємства; – оптимізація використання ресурсів; – узгодження економічних інтересів; – нівелювання впливу загроз внутрішнього та зовнішнього середовища; – формування та реалізація сукупності управлінських процедур; – урівноваження потенційних економічних загроз системою заходів протидії.

Джерело : складено автором на основі вказаних джерел

Хоча розкид у трактуванні досить широкий, ми вважаємо, що в рамках розглянутої предметної області можна виділити декілька основних підходів щодо визначення економічної безпеки підприємства, в рамках яких вона розглядається як: стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів для запобігання загрозам і забезпечення стабільного функціонування підприємства; стан захищеності підприємства (діяльності, потенціалу, ресурсів) від внутрішніх і зовнішніх загроз; стан реалізації і захищеності життєво важливих економічних інтересів підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз; процес гармонізації і узгодження економічних інтересів підприємства з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища; стан забезпечення стабільної діяльності, економічного розвитку і розширеного відтворення на підприємстві; сукупність умов та факторів забезпечення незалежності і стійкості підприємства, здатності до розвитку; здатність підприємства до ефективної діяльності на основі використання сукупності управлінських процедур і заходів.

Можна відзначити, що одні підходи, є фрагментарними і висвітлюють лише один бік проблеми, не дозволяють розкрити сутність категорії повністю, інші – підкреслюють цілком правильні й суттєві характеристики даної категорії. Ключовими для існуючих визначень безпеки є терміни «захищеність», «захист від небезпек і загроз», «нейтралізація загроз», «незалежність», «стійкість», «стабільність».

Таким чином, треба зазначити, що дефініція «економічна безпека підприємства» прийняла нового, більш розширеного значення у процесі потрапляння на поле економічного знання.

Проведений аналіз наукових джерел дозволяє встановити, що всі визначення поняття «економічна безпека підприємства» в прямому чи опосередкованому вигляді включають такі основні положення:

- стан захищеності носить динамічний характер;
- наявність зовнішніх і внутрішніх загроз;
- загроза, що виходить зсередини підприємства, не менш небезпечна, ніж ззовні;
- наявність життєво важливих інтересів, баланс і узгодженість між ними;
- основним фактором, що визначає стан економічної безпеки, є володіння підприємством

стійкими конкурентними перевагами.

На основі проведеного аналізу поняття «економічна безпека підприємства», ми змушені визнати, що неможливо дати одне ємне визначення економічної безпеки, що характеризує це явище у всьому його різноманітті.

На нашу думку, категорія економічної безпеки синергетична, що переслідує економічну мету – досягнення стійкої рівноваги економічної системи і максимізації прибутку.

У зв'язку з цим автором робиться висновок про необхідність уточнити зазначену категорію: економічна безпека підприємства – це стан підприємства, який характеризується ефективним використанням його ресурсів, захищеністю економічної системи підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз, здатністю забезпечувати сталий і ефективний розвиток підприємства в умовах конкуренції та підприємницького ризику.

Дане авторське визначення поняття акцентує увагу на тому, що економічна безпека відображає здатність економічної системи до виживання і розвитку в умовах внутрішніх і зовнішніх загроз, а також дії непередбачуваних і важкопрогнозованих факторів. Звідси головною метою забезпечення економічної безпеки підприємства є забезпечення не просто його стійкого і максимально ефективного функціонування в умовах сьогодення, а створення високого потенціалу розвитку і економічного зростання в майбутньому.

Вибір підприємством конкретних засобів і шляхів забезпечення його економічної безпеки обумовлюється характером і масштабом загроз економічним інтересам підприємства. Всі компоненти системи економічної безпеки підприємства пов'язані між собою, і тільки їх комплексне застосування забезпечує успіх функціонування й розвитку підприємства як цілісної системи.

Висновки та подальші дослідження. З вищевикладеного матеріалу можна зробити висновок, що незважаючи на достатню кількість наукових робіт з даної проблематики, концептуальні засади економічної безпеки ще не сформовані. Проведений аналіз наукових підходів щодо формування поняття «економічна безпека підприємства», свідчить, по-перше, про актуальність проблеми, по-друге, про відсутність чітко виробленого розуміння суті даної категорії, по-третє, про недосконалість існуючої законодавчої бази в даній сфері, що дозволяє зробити висновок про необхідність подальших теоретичних розробок в даному напрямку.

Бібліографічний список

1. Іванілов О.С. Економіка підприємства : [підручник] / О.С. Іванілов. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
2. Економічна та майнова безпека бізнесу : [навч. посібн.] / Б.М. Андрушків, Л.Я. Малюта. – Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2016. – 180 с.
3. Ареф'єва О.В. Планування економічної безпеки підприємств / О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2005. – 170 с.

4. Концепція економічної безпеки сучасного підприємства : [монографія] / О.В. Мороз, Н.П. Карачина, А.А. Шиян. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 241 с.
5. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : [навч. посібн.] / [Ортинський В.Л., Керницький І.С., Живко З.Б. та ін.]. – К. : Правова єдність, 2009. – 544 с.
6. Соснин А.С. Менеджмент безопасности предпринимательства / А.С. Соснин, П.Я. Прыгунов. – К. : Изд-во Европ. ун-та, 2004. – 357 с.
7. Шемаєва Л.Г. Економічна безпека підприємств у стратегічній взаємодії з суб'єктами зовнішнього середовища : автореф. дис. ... докт. екон. наук : 21.04.02 / Л.Г. Шемаєва ; Університет економіки та права «Крок». – К., 2010. – 42 с.
8. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідованої інформації : [навч. посібн.] / С.В. Кавун, А.А. Пилипенко, Д.О. Ріпка. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 364 с.
9. Казаченко А.В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения : [монографія] / А.В. Казаченко, В.П. Пономарев, А.Н. Ляшенко. – К. : Либра, 2003. – 280 с.
10. Шутяк Ю.В. Діагностика економічної безпеки підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Ю.В. Шутяк ; Хмельницький національний університет. – Хмельницький, 2011. – 22 с.
11. Орлик О.В. Аналіз факторів впливу на економічну безпеку підприємств та методи захисту від загроз і нейтралізації їх наслідків / О.В. Орлик // Тренди та інновації в сучасній економіці : [колективна монографія] / [За ред. О.С. Іванілова]. – Харків : ХНУБА, 2015. – С. 154-165.
12. Орлик О.В. Концепція забезпечення фінансової складової економічної безпеки підприємства / О.В. Орлик // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. – 2016. – Вип. 1(60). – С. 160-168.
13. Шваб Л.І. Економіка підприємства: [навч. посібн.] / Л.І. Шваб. – К. : Каравела, 2007. – 584 с.
14. Кім Ю.Г. Управління системою фінансової безпеки підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 21.04.02 / Ю.Г. Кім ; Університет економіки та права «КРОК». – К., 2009. – 21 с.
15. Щербина В.М. Інформаційне забезпечення економічної безпеки підприємств та установ / В.М. Щербина // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 10(64). – С. 220-225.
16. Войнаренко М. Управління економічною безпекою підприємств на основі оцінки відхилень порогових показників / М. Войнаренко, О. Яременко // Економіст. – 2008. – № 12. – С. 60-63.
17. Сороківська О.А. Особливості формування теоретичних засад економічної безпеки підприємств малого бізнесу [Електронний ресурс] / О.А. Сороківська // Глобальні та національні проблеми економіки : [електронне наукове фахове видання]. – 2015. – Вип. 6. – С. 489-494. – Режим доступу : <http://www.global-national.in.ua/archive/6-2015/101.pdf>
18. Зацеркляний М.М. Основи економічної безпеки : [навч. посібн.] / М.М. Зацеркляний, О.Ф. Мельников. – К. : КНТ, 2009. – 337 с.

References

1. Ivanilov, O.S. (2009), *Ekonomika pidpriemstva* [Enterprise economy], textbook, Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine, 728 p.
2. Andrushkiv, B.M. and Maliuta, L.Ya (2016), *Ekonomichna ta mainova bezpeka biznesu* [Economic and property security of business], tutorial, FOP Paliantsia V.A., Ternopil, Ukraine, 180 p.
3. Arefieva, O.V. and Kuzenko, T.B. (2005), *Planuvannia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv* [Planning of economic security of enterprises], Vyd-vo Yevrop. un-tu, Kyiv, Ukraine, 170 p.
4. Moroz, O.V., Karachyna, N.P. and Shyian, A.A. (2011), *Kontseptsiia ekonomichnoi bezpeky suchasnoho pidpriemstva* [The concept of economic security of a modern enterprise], monograph, VNTU, Vinnytsia, Ukraine, 241 p.
5. Ortynskyi, V.L., Kernyskyi, I.S., Zhyvko, Z.B. et al. (2009), *Ekonomichna bezpeka pidpriemstv, orhanizatsii ta ustanov* [Economic security of enterprises, organizations and institutions], tutorial, Pravova yednist, Kyiv, Ukraine, 544 p.
6. Sosnin, A.S. and Prygunov, P.Ia. (2004), *Menedzhment bezopasnosti predprinimatelstva* [Business security management], Izd-vo Evrop. un-ta, Kiev, Ukraine, 357 p.
7. Shemaieva, L.H. (2010), "Economic safety of the enterprise in the strategic interaction with subjects of an environment", Thesis abstract of Dokt. Sc. (Ekon.), 21.04.02, University of economics and law «KROK», Kyiv, Ukraine, 42 p.
8. Kavun, S.V., Pylypenko, A.A. and Ripka, D.O. (2013), *Ekonomichna ta informatsiina bezpeka pidpriemstv u systemi konsolidovanoi informatsii* [Economic and information security of enterprises in the system of consolidated information], tutorial, Vyd. KhNEU, Kharkiv, Ukraine, 364 p.
9. Kazachenko, A.V., Ponomarev, V.P. and Liashenko, A.N. (2003), *Ekonomicheskaiia bezopasnost predpriatiia: sushchnost i mekhanizm obespecheniia* [Economic security of an enterprise: nature and mechanism of ensuring], monograph, Libra, Kiev, Ukraine, 280 p.

10. Shutiak, Yu.V. (2011), "Diagnostics of Economic Security of the Enterprise", Thesis abstract of Cand. Sc. (Ekon.), 08.00.04, Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, Ukraine, 22 p.
11. Orlyk, O.V. (2015), "The analysis of factors that influence economic security of the enterprises and methods of protection from threats and neutralize their consequences", *Trendy ta innovatsii v suchasni ekonomitsi* [Trends and innovations in modern economy], monograph, KhNUBA, Kharkiv, Ukraine, pp. 154-165.
12. Orlyk, O.V. (2016), "The concept of ensuring financial component of economic security of an enterprise", *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen : zb. nauk. prats*, Iss. 1(60), pp. 160-168.
13. Shvab, L.I. (2007), *Ekonomika pidpriemstva* [Enterprise economy], tutorial, Karavela, Kyiv, Ukraine, 584 p.
14. Kim, Yu.H. (2009), "Management of company's financial safety system", Thesis abstract of Cand. Sc. (Ekon.), 21.04.02, University of economics and law «KROK», Kyiv, Ukraine, 21 p.
15. Shcherbyna, V.M. (2006), "Information support of economic security of enterprises and institutions", *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 10(64), pp. 220-225.
16. Voinarenko, M. (2008), "Management of economic security of enterprises based on the assessment of deviations in thresholds", *Ekonomist*, no. 12, pp. 60-63.
17. Sorokivska, O. A. (2015), "Features of formation theoretical principles of economic security small business", *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky : [elektronne naukove fakhove vydannia]*, Iss. 6, pp. 489-494, available at: <http://www.global-national.in.ua/archive/6-2015/101.pdf> (access date March 24, 2017).
18. Zatserklianyi, M. M. and Melnykov, O. F. (2009), *Osnovy ekonomichnoi bezpeky* [Economic security essentials], tutorial, KNT, Kyiv, Ukraine, 337 p.

Орлик О.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА»

Мета – комплексне дослідження сучасних підходів щодо трактування поняття «економічна безпека підприємства» і визначення на цій основі її характерних особливостей та сутнісних характеристик.

Методика дослідження. В процесі дослідження використовувалися такі методи: аналітико-монографічний – при вивченні літературних джерел з теми дослідження; аналізу та синтезу – для узагальнення наукових підходів щодо трактування поняття «економічна безпека підприємства» та формування авторського визначення даного поняття; абстрактно-логічний – для теоретичного узагальнення та формування висновків; системного аналізу, абстрагування, логічних узагальнень – при визначенні характерних особливостей та сутнісних характеристик економічної безпеки підприємства.

Результати. Виокремлено сучасні наукові підходи щодо трактування поняття «економічна безпека підприємства». Проведено поглиблений аналіз даного поняття, визначено характерні особливості та уточнено сутнісні характеристики економічної безпеки підприємства. Сформульовано авторське визначення поняття «економічна безпека підприємства».

Наукова новизна. Визначено характерні особливості та сутнісні характеристики економічної безпеки на рівні підприємств. Запропоновано авторське визначення поняття «економічна безпека підприємства».

Практична значущість. Визначені основні характерні особливості та сутнісні характеристики економічної безпеки на рівні підприємства можуть бути використані в практиці фінансово-господарської діяльності підприємств України при організації системи забезпечення їх економічної безпеки.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, економічні інтереси підприємства, внутрішні і зовнішні загрози, захищеність.

Orlyk O.V. CONCEPTUAL APPROACHES TO THE DEFINITION OF «ECONOMIC SECURITY OF AN ENTERPRISE»

Purpose – a comprehensive study of modern approaches to the interpretation of the "economic security of an enterprise" definition and determining on the basis of the research its features and essential characteristics.

Methodology of research. In the process of research, the following methods were used: analytical-monographic – to study the literary sources on the research topic; analysis and synthesis – to generalize the scientific approaches to the interpretation of "economic security of an enterprise" definition and for the formation of the author's definition of this concept; abstract-logical – for theoretical generalization and drawing conclusions; system analysis, abstraction, logical generalizations – in determining the features and essential characteristics of the economic security of an enterprise.

Findings. Modern scientific approaches to the interpretation of "economic security of an enterprise" definition are singled out. The in-depth analysis of this concept has been carried out, characteristic features have been determined and the essential characteristics of the economic security of an enterprise have been clarified. The author's definition of the concept of "economic security of an enterprise" is formulated.

Originality. The characteristic features and essential characteristics of economic security at the enterprise level are determined. The author's definition of the concept of "economic security of an enterprise" is proposed.

Practical value. The indicated main characteristic features and essential characteristics of economic security at the enterprise level can be used in the practice of financial and economic activities of Ukrainian enterprises when organizing a system for ensuring their economic security.

Key words: economic security of an enterprise, economic interests of an enterprise, internal and external threats, security.

Орлик О.В. КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ПОНЯТИЯ «ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ»

Цель – комплексное исследование современных подходов к трактовке понятия «экономическая безопасность предприятия» и определение на этой основе ее характерных особенностей и сущностных характеристик.

Методика исследования. В процессе исследования использовались следующие методы: аналитико-монографический – при изучении литературных источников по теме исследования; анализа и синтеза – для обобщения научных подходов к трактовке понятия «экономическая безопасность предприятия» и формирования авторского определения данного понятия; абстрактно-логический – для теоретического обобщения и формирования выводов; системного анализа, абстрагирования, логических обобщений – при определении характерных особенностей и сущностных характеристик экономической безопасности предприятия.

Результаты. Выделены современные научные подходы к трактовке понятия «экономическая безопасность предприятия». Проведен углубленный анализ данного понятия, определены характерные особенности и уточнены сущностные характеристики экономической безопасности предприятия. Сформулировано авторское определение понятия «экономическая безопасность предприятия».

Научная новизна. Определены характерные особенности и сущностные характеристики экономической безопасности на уровне предприятий. Предложено авторское определение понятия «экономическая безопасность предприятия».

Практическая значимость. Обозначенные основные характерные особенности и сущностные характеристики экономической безопасности на уровне предприятия могут быть использованы в практике финансово-хозяйственной деятельности предприятий Украины при организации системы обеспечения их экономической безопасности.

Ключевые слова: экономическая безопасность предприятия, экономические интересы предприятия, внутренние и внешние угрозы, защищенность.